

Kotiseutumuseon kehittäminen

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 24.01.2023 § 8
551/12.03.00/2022

Vilppula-Seura on tehnyt esityksen Mänttä-Vilppulan kotiseutumuseon kehittämisestä keväällä 2020. Lähtökohtana on ollut Vilppulan museonmäen alueen kehittäminen siten, että nykyinen kotiseutumuseo kokoelmineen (kivinavetta) ja vanha kunnantalo (nykyinen koulumuseo ja tuleva näyttelytoiminta) sekä alueen pihapiiri muodostaisivat yhtenäisen kotiseutumuseokeskuksen. Kohteeseen tultaisiin sijoittamaan myös Vilppulan kunnantalolla sijainneet perinnehuoneen kokoelmat, jotka on keväällä 2022 sattuneen vesivahingon johdosta sijoitettu kaupungin varastotilaan.

Kehittämisen tavoitteena on toteuttaa yhteistyössä kaupungin kanssa matkailijoita ja paikallistoimijoita houkutteleva kotiseutumuseon alue hyödyntäen olemassa olevia rakennuksia, pihapiiriä ja laajaa kokoelmaa. Vilppula-Seuran toimesta on kymmenien vuosien aikana koottu mittava kokoelma vanhaa esineistöä, valokuvia ja kirjallisuutta arvokkaasta kotiseutuperinteestä ja -historiasta. Esineistöä on useita tuhansia ja ne on luetteloitu pirkanmaalaisten paikallismuseoiden Siiri-tietokantaan.

Kotiseutumuseon alue ja rakennukset ovat tällä hetkellä kaupungin omistuksessa Vilppulassa osoitteessa Vuorikatu 1. Mänttä-Vilppulan keskustaajamien osayleiskaavassa (2019) museon alue on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueeksi (P). Kohteella on jo pitkä museohistoria, sillä kivinavetan museokokoelma on sijainnut kohteessa jo 40 vuotta (avattu 1983) ja koulumuseon näyttely yli 30 vuotta.

Nykyinen kotiseutumuseotoiminta on toteutettu siten, että kaupunki kattaa kiinteistön vuosittaiset kulut (6000-8000 euroa) ja Vilppula-Seura toteuttaa museon näyttely ja tapahtumatoiminnan kesäisin. Kiinteistön ylläpitokulut katetaan sisäisinä vuokramenoina kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista.

Museotoiminnan keskittäminen ja kehittäminen samalle kiinteistöalueelle vaatii tilojen ja piha-alueen kunnostusta, vanhan kunnantaloon rakennuksen ottamista kokonaan museotoiminnan käyttöön sekä käyttöoikeudesta sopimista Vilppula-Seura ry:n kanssa.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta (23.3.2022 § 25) on esittänyt kaupunginhallitukselle periaatepäätöstä kotiseutumuseon kehittämisen järjestelyistä ja yhteistyöstä Vilppula-Seura ry:n kanssa. Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen asiasta (KH 11.04.2022 § 114) esityksen mukaisesti (kohdat 1-7).

- 1) Kiinteistö pysyy edelleen kaupungin omistuksessa
- 2) Kiinteistön rakennuksiin kohdistuvaa korjaustarvetta ja pihan kunnostusta lähdetään suunnittelemaan ja toteuttamaan yleishyödyllisen investointihankkeen kautta. Tämä esitetään päätettäväksi TA2023 investointien yhteydessä. Investointi on ehdollinen ja vaatii tuetun hankkeen toteuttamisen. Arvioitu hankkeen koko 100.000, josta tuen osuus 70-80 %.
- 3) Koivuniemestä siirrettävälle historialliselle liiterirakennuksen siirrolle ja korjaukselle haetaan erillistä rahoitusta esim. rakennusperinnön hoitoon tarkoitetuista hauista. Tämä esitetään päätettäväksi TA2023 investointien yhteydessä. Investointi on ehdollinen ja vaatii tuetun

hankkeen toteuttamisen. Arvioitu hankkeen kokonaiskustannus 25.000, josta tuen osuus 50 %.

- 4) Kiinteistön asumiseen kohdennetusta vuokrauksesta luovutaan investointihankkeen toteutuessa ja käynnistyessä keväällä 2023.
- 5) Kaupunki tekee Vilppula-Seuran kanssa yhteistyö- ja vuokrasopimuksen tilojen käytöstä yleishyödylliseen museotoimintaan 2023 huomioiden tilojen valmistumisen aikataulun.
- 6) Kiinteistön päärakennuksen investoinnin toteutuessa ja valmistuessa Vilppula-Seuran kaikki kokoelmat keskitetään Museonmäelle ja Vilppulan kunnantalon perinnehuoneen tilat vapautuvat muuhun käyttöön.
- 7) Vilppula-Seura sitoutuu hakemaan museotoiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun Museoviraston tukea. Tilasuunnitelma ja rakennuspiirrustukset on toteutettu Museoviraston tuella 2020.

Kotiseutumuseon kehittämisen järjestelyt ovat edenneet vuoden 2022 aikana siten, että Vilppula-Seura on saanut erillisen Leader-rahoitteisen tuen museon piha-alueen kunnostuksesta, joka mahdollistaa mm. liiterin siirron alueelle. Kiinteistön asumisvuokraus on myös päättynyt, joka mahdollistaa vanhan kunnantalon tilojen käyttöönoton ja kunnostuksen. Kaupunginvaltuusto on tehnyt TA2023 investointiesityksissä myös päätöksen rakennusten korjausinvestoinnista (ehdollistettu saatavaan hanketukeen).

Alueen kehittäminen on nyt vaiheessa, jossa kaupunki hakee kevään 2023 aikana korjausinvestointihanketta vanhan kunnantalon korjaukseen sekä liiterin siirtoon museoalueelle ja sen kunnostamiseen. Hankkeen valmistelusta vastaa kulttuuripäällikkö yhteistyössä tilapalveluiden ja Vilppula-Seuran kanssa. Suunnitelmana on, että hankkeeseen sidotut korjaustoimenpiteet olisi tehty kesään 2024 mennessä. Tiloja voidaan ottaa vuoden 2023 aikana käyttöön huomioiden tulevat korjaustoimenpiteet.

Vilppula-Seura ry:n käyttöoikeus tiloihin tulee vahvistaa sopimuksella edellä esitetyn suunnitelman mukaisesti. Sen tavoitteena on saada pitkäaikainen ratkaisu Mänttä-Vilppulan kotiseutumuseon ylläpitämiseksi yhteistyössä Vilppula-Seuran kanssa. Yhteistyö seuran kanssa on keskeistä, sillä kaupungilla ei ole omaa museotoimea henkilöstöineen, joka voisi ylläpitää toiminnallisesti kotiseutumuseota.

Kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tekee Vilppula-Seuran kanssa yhteistyö- ja käyttösopimuksen alueen tilojen käytöstä yleishyödylliseen museotoimintaan 1.1.2023 alkaen huomioiden tilojen korjaamisen aikataulut.

Valmistelu ja lisätiedot:

kulttuuripäällikkö Antti Korkka

antti.korkka@taidekaupunki.fi, p. 044 4288 210

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juhani Tolonen

Päätösesitys

Sivistys- ja kulttuurilautakunta päättää

1. valtuuttaa sivistysjohtajan ja kulttuuripäällikön tekemään toistaiseksi voimassa oleva käyttöoikeussopimus Vilppulan museonmäen tilojen käytöstä Vilppula-Seuran ylläpitämään kotiseutumuseotoimintaan,
2. valtuuttaa kulttuuripäällikön hakemaan TA2023 investointipäätöksen mukaisesti museoalueen rakennusten korjaushanketta.

Asian käsittely kokouksessa:

Kokouksessa kuultiin kulttuuripäällikkö Antti Korikkaa. Merkitään myös, että Jaana Kallioniemi jäväsi itsensä tämän pykälän käsittelyn ajaksi ja poistui kokouksesta 17:20 – 17:26 väliseksi ajaksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.